

Josep Giné Encarregat de l'Espai de Memòria Històrica del COMT

«NO HEM DONAT A FERRAN LA IMPORTÀNCIA QUE TENIA»

Entrevista

Homenatge. Giné és l'encarregat de l'Espai de Memòria Històrica del Col·legi de Metges de Tarragona, que ha reconegut el doctor Ferran amb l'entrega a títol pòstum de la medalla de Sant Cosme i Sant Damià

GERARD CAÑELLAS
TARRAGONA

El dr. Jaume Ferran, nascut a Corbera d'Ebre fa 170 anys, va ser un metge i bacteriòleg que va descobrir la primera vacuna contra el còlera. En l'acte d'homenatge d'ahir a Tortosa, el doctor Josep Giné, encarregat de l'Espai de Memòria Històrica del Col·legi Oficial de Metges de Tarragona, va entregar la medalla de Sant Cosme i Sant Damià a la família de Ferran, en un reconeixement a títol pòstum per la seva trajectòria.

Qui va ser el doctor Jaume Ferran?

Ferran va descobrir la vacuna contra el còlera, és a dir, va ser el primer a agafar el vibrió colèric, el germen que produeix el còlera, i el virus que avui utilitzem atenat per fer la vacuna se'l va injectar a si mateix, a la dona, als seus fills i als seus col·laboradors, fet que li va causar molts problemes en la comunitat científica. Per altra banda, era aprenent de les publicacions de Pasteur i hem descobert que aquest havia copiat les conclusions del treball de Ferran sobre el còlera. Això fa pensar en la dimensió del personatge que, per les raons que sigui, aquí ha passat desapercbut.

Quina importància va tenir aquesta vacuna en la societat d'aquella època?

A Ferran el van enviar a França i a València, on hi havia epidèmies del còlera, perquè tractés a la gent amb la seva vacuna. Aquesta es calcula que va estalviar 300.000 morts a València i, a França, les autoritats sanitàries, en saber que inoculava bacteris vius, no el van deixar vacunar. Llavors va sorgir el de sempre, els qui estaven a favor de les vacunes i els detractors.

Aquest 2021 es compleixen 170 anys del seu naixement. El context actual, amb la pandèmia de la covid-19, té molt a veure amb el Dr. Ferran?

Imatge del Dr. Giné mentre explicava al Diari qui va ser i que va descobrir el Dr. Jaume Ferran. FOTO: ALFREDO GONZÁLEZ

«La vacuna de Ferran va salvar 300.000 vides a València i a França, en saber que inoculava bacteris vius, no el van deixar vacunar»

«Hem trobat que Pasteur va copiar les conclusions d'un treball de Ferran sobre el còlera, fet que fa pensar en la dimensió del personatge»

«Amb el nou espai hem actualitzat totes les dades, buscant els obituaris dels metges, i hem replantejat els honors»

Sí, i ens tornem a trobar amb el ridícul que en lloc d'escoltar tècnics, les persones van a la seva. Tothom es lliure d'opinar el que vulgui, però el més probable és que, si els sanitaris diuen que les vacunes són sistemes de profilaxis d'una malaltia, és lògic que ens els creiem.

Hi va haver una forta campanya de desprestigi cap a Ferran. Per què?

Sí, liderada per Santiago Ramón y Cajal i Ramón Turró, que eren bacteriòlegs i volien la plaça que tenia al Laboratori Municipal de Barcelona, que el van crear per ell. Enveges, temes polítics i la manera de ser de Ferran, que devia ser complicat.

Els anys posteriors va seguir fent descobriments.

Sí, molts. Ja havia treballat amb el mal roig del porc i la febre groga, però el protagonisme li arriba amb el còlera, perquè hi va haver l'epidèmia a València que va motivar que es dediqués a això.

Ara se'l reconeix des del Col·legi de Metges de Tarragona.

Des del Col·legi de Metges de Tarragona ens trobem amb un greuge que és que probablement no hem sabut donar-li a Ferran la importància que tenia i la seva projecció internacional no ha estat completa perquè ha faltat que les institucions la potenciessin. La junta actual, amb el Sergi Boada, hem pensat que donar-li màxima distinció a títol pòstum, per primera vegada, al Dr. Ferran era una manera que el seu nom quedés emmarcat dins d'una aura de científisme que és seva. Ja hauria estat el màxim que, com proposen des de Barcelona, donés nom a un hospital o a una àrea bàsica o a quelcom sanitari, tothom sap qui era Josep Trueta, per exemple. La gent sabia qui és.

Quin honor se li dona?

El COMT li atorgarà la medalla de Sant Cosme i de Sant Damià. Eren una parella de germans bessons que l'any 300 DC. treballaven a Egea, l'actual Turquia. Exercien

de metges sense cobrar a la gent. Els van perseguir i executar després de torturar-los. Llavors la comunitat internacional va agafar aquests dos sants com a protectors dels metges i de la salut de les persones.

Vostè lidera el nou espai de memòria del COMT, oi?

Sí. Des del Col·legi Oficial de Metges de Tarragona, un dels interessos és desenvolupar la memòria històrica amb una actualització de totes les dades, buscant els obituaris de tots els metges de la província i s'ha intentat fer un replantejament dels honors tant als metges que s'han caracteritzat per treballs científics d'alta entitat com a altres que han tingut reconeixement social i que també han estat molt importants per la societat. També s'han desenvolupat uns honors específics per les entitats que han col·laborat amb la sanitat, per homenajar-les. Aquest espai es trobarà a la nova pàgina web que s'està confeccionant.